

Raadsvoorstel

Raadsvergadering

d.d. 29 mei 2024

nr.

Onderwerp:

Beleidsnota windenergie Haaksbergen

Voorstel:

1. De Beleidsnota windenergie Haaksbergen vast te stellen en in te stemmen met de Nota van inspraak behorende bij deze beleidsnota
-

Inleiding / aanleiding

Op 31 mei 2023 heeft uw raad zoekgebieden in Haaksbergen voor de ontwikkeling van windenergie en een participatieplan vastgesteld. Bij besluit van 29 november 2023 zijn de zoekgebieden door uw raad gewijzigd vastgesteld en is tevens het participatieplan gewijzigd vastgesteld.

Op 7 februari 2024 heeft het college de concept beleidsnota Windenergie ter online consultatie voor een periode van twee weken opengesteld. Het college heeft hierop diverse reacties ontvangen en deze zijn, zo mogelijk, verwerkt in de (ontwerp) Beleidsnota windenergie Haaksbergen.

Op 26 maart 2024 heeft het college de (ontwerp) Beleidsnota windenergie Haaksbergen voor een periode van vier weken ter inzage gelegd. Op de (ontwerp) Beleidsnota windenergie Haaksbergen zijn negen zienswijzen ingediend.

Op 24 april 2024 heeft uw raad de programmeringsafspraken wind op land vastgesteld.

Pure Energie heeft het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel (GS) op 21 november 2023 verzocht het windinitiatief Oude Buurserdijk formeel in behandeling te nemen. Op 13 februari 2024 heeft het college van GS het windinitiatief Oude Buurserdijk in behandeling genomen. Het college van GS is op grond van de Elektriciteitswet 1998 het bevoegd gezag voor het windinitiatief Oude Buurserdijk.

Bestuurlijk / wettelijk kader

Rijk

Gemeentewet

Algemene wet bestuursrecht

Omgevingswet

Elektriciteitswet 1998

Provincie

Omgevingsvisie Overijssel

Omgevingsverordening Overijssel

(ontwerp) Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel - instructieregel windenergie 2024

Provinciaal Programma Energiestrategie

(ontwerp) Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) 2024

(ontwerp) Omgevingseffectrapportage (OER)

Motie Provinciale Staten "Grip op Wind" d.d. 21 juni 2023

Gemeente

Inspraakverordening

Beleidsnota participatie

Raadsafspraken 2022-2026

Motie PvdA en D66 d.d. 9 november 2022

Raadsbesluit d.d. 31 mei 2023

Raadsbesluit d.d. 29 november 2023

Raadsbesluit d.d. 24 april 2024

Argumenten

- 1.1 *De Beleidsnota windenergie Haaksbergen reguleert in hoofdzaak onderwerpen als geluid, slagschaduw, obstakelverlichting, gebruik van grondstoffen, ruimtelijke inpassing, participatie en lokaal eigendom.*

De provincie is bevoegd gezag voor grote windinitiatieven. Het college heeft relatief beperkte invloed bij de planvorming en beoordeling van windturbineprojecten binnen onze gemeentegrenzen. De uitgangspunten en toetsingscriteria in deze beleidsnota zijn aanvullend op het provinciaal windbeleid en tevens onderdeel van onze zorgplicht om, binnen de grenzen van onze mogelijkheden, de belangen van onze gemeenschappen maximaal te behartigen. Voorliggende beleidsnota is een kader voor de beoordeling van windinitiatieven in Haaksbergen.

- 1.2 *Het college van GS heeft de regie, waarbij het gemeentelijk beleid aanvullend is op het provinciaal beleid.*

Op grond van artikel 9 van de Elektriciteitswet 1998 is het college van GS het bevoegd gezag voor windinitiatieven binnen 5 - 100 MW. Op 16 januari 2024 heeft het college van GS de Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel instructieregel windenergie 2024, het Provinciaal Programma Energiestrategie 2024 (PPE) en een Omgevingseffectrapportage ter inzage gelegd. De programmeringsafspraken zijn onderdeel van het PPE. Het PPE is een instrument van het college van GS om de provinciale ambities uit de Regionale Energiestrategie te realiseren. Het PPE is een uitwerking van de kaders die door Provinciale Staten van Overijssel (PS) zijn en worden vastgesteld in de Omgevingsvisie Overijssel en Omgevingsverordening Overijssel.

Het college wenst, voor zover dit mogelijk is, regie te houden op de ontwikkeling van windenergie op ons grondgebied. De provincie gaat als bevoegd gezag over de voorwaarden waar een initiatiefnemer aan moet voldoen om de vergunning te verkrijgen en is niet gebonden aan gemeentelijke beleidsregels. De gemeente wordt gezien als belanghebbende in het proces. De provincie heeft het college schriftelijk toegezegd vastgesteld gemeentelijk beleid gemotiveerd mee te wegen in zijn besluitvorming. Het college maakt afspraken met de provincie over de uitgangspunten die Haaksbergen hanteert met betrekking tot windenergie. Voor de provincie zijn dit geen juridisch bindende beleidsregels. Vanuit de provincie zal in het vergunningsproces het instrument 'projectbesluit' ingezet worden. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan met regels die nodig zijn voor het uitvoeren van een windturbineproject. De ruimtelijke kaders van de provincie zijn leidend voor de positie die het college inneemt. In voorliggende beleidsnota is vastgelegd welke uitgangspunten het college hanteert met betrekking tot de aspecten van windenergie, waarvoor de provincie geen beleidsregels heeft opgesteld.

- 1.3 *De Beleidsnota windenergie Haaksbergen geeft aan waaraan windinitiatieven in Haaksbergen moeten voldoen.*

Het doel van voorliggende beleidsnota is een eenduidig toetsingskader aan te reiken voor alle belanghebbenden en de provincie als bevoegd gezag. De beleidsnota geeft aan waaraan windinitiatieven en plannen moeten voldoen. Ook wordt beschreven op welke wijze het beleid wordt uitgevoerd en wat de rol en bijdrage is vanuit de gemeente.

Door eisen te stellen aan het proces, de vormgeving en eventuele plaatsing en daaraan toetsingscriteria te verbinden, kan worden bereikt dat een windturbineproject op een zorgvuldige manier kan worden

ingepast. De beoordeling van kernkwaliteiten van o.a. natuur, landschap en leefbaarheid dienen zwaarwegend te worden betrokken bij de planvorming van windturbineprojecten. Deze beoordeling is aan het college van GS. Het college is én blijft zeer bewust van de relatief beperkte speelruimte c.q. invloed die het college formeel heeft bij de planvorming en beoordeling van windturbineprojecten binnen onze gemeentegrenzen. In paragraaf 3.5 van voorliggende beleidsnota zijn toetsingscriteria opgenomen die door het college van GS gemotiveerd betrokken en afgewogen dienen te worden in de besluitvorming bij windinitiatieven in Haaksbergen. Deze criteria zien op de volgende aspecten: geluid, slagschaduw, obstakelverlichting, transparantie van grondstoffen, ruimtelijke inpassing, projectparticipatie, omgevingsovereenkomst, financiële participatie en lokaal eigendom, rol van een coöperatie, gebiedsfonds en realiseerbaar.

1.4 De lusten en lasten van windenergie worden eerlijk verdeeld met een gebiedsfonds.

Om te zorgen dat lokale inwoners en andere belanghebbenden die de grootste impact van de windturbines ervaren, zeggenschap houden over de opbrengsten van de windenergie, verwacht het college van een initiatiefnemer dat deze een omgevingsfonds (in voorliggende beleidsnota gebiedsfonds genoemd) inricht waar de directe omgeving zeggenschap over heeft. De inrichting van een gebiedsfonds wordt geregeld door middel van een anterieure overeenkomst tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag en een gebiedsfonds dient beheerd te worden door een onafhankelijke partij.

1.5 Uw raadsbesluiten d.d. 29 november 2023 en 24 april 2024 vormen samen met voorliggend voorstel het gemeentelijk kader voor windinitiatieven in Haaksbergen.

Op 29 november 2023 heeft uw raad besloten het zoekgebied Buurse Zuid uit te sluiten en het zoekgebied Buurse Noord vast te stellen als zoekgebied voor de ontwikkeling van windenergie.

Het door de gemeente aangewezen zoekgebied Buurse Noord heeft aansluiting met het provinciaal voorkeursgebied. Door als gemeente aan te sluiten bij het provinciaal voorkeursgebied is beoogd dat gemeentelijke kaders in het zoekgebied Buurse Noord één op één worden overgenomen door het bevoegd gezag.

Op 24 april 2024 heeft uw raad besloten de programmeringsafspraken wind op land vast te stellen. Met de programmeringsafspraken creëren we een schaarse ruimte voor aanvragen van vergunningen voor windinitiatieven. Met de programmeringsafspraken heeft het college en uw raad het op te wekken Gigawattuur (GWh) voor windenergie op land en het aantal windturbines op ons grondgebied gemaximeerd. Het college van GS is op grond van artikel 9c van de Elektriciteitswet het bevoegd gezag voor windinitiatieven binnen 5 - 100 MW. Met de programmeringsafspraken is het college van GS als bevoegd gezag voor windinitiatieven binnen 5 - 100 MW in staat aanvragen voor windinitiatieven binnen de vastgestelde maxima te reguleren en te beoordelen. Het college van GS kan met de programmeringsafspraken de schaarse ruimte optimaal en op ruimtelijke gronden verdelen. Hiermee is het mogelijk bij huidige en toekomstige aanvragen voor windinitiatieven, de aanvragen te selecteren die binnen de vastgestelde (nog) beschikbare afspraken passen. Tevens is het mogelijk aanvragen in de tijd te faseren.

Met voorliggend voorstel stellen we aanvullende kaders vast die het college van GS moet betrekken in zijn besluitvorming over mogelijke windinitiatieven in Haaksbergen.

De besluitvorming d.d. 29 november 2023 en 24 april 2024 geven het gemeentelijk kader voor de plaats van mogelijke windinitiatieven en het maximaal op te wekken GWh door windenergie op land en het aantal windturbines. Met voorliggend voorstel geven we tenslotte randvoorwaarden en aandachtspunten voor windenergie in Haaksbergen.

1.6 Belanghebbenden zijn tweemaal in de gelegenheid gesteld inspraak toe te passen op de Beleidsnota windenergie Haaksbergen.

Op 7 februari 2024 heeft het college de concept beleidsnota Windenergie ter online consultatie voor een periode van twee weken opengesteld. De ontvangen reacties zijn, zo mogelijk, verwerkt in de (ontwerp) Beleidsnota windenergie Haaksbergen. Op 26 maart 2024 heeft het college de (ontwerp) Beleidsnota

windenergie Haaksbergen voor een periode van vier weken ter inzage gelegd. Naar aanleiding hiervan heeft het college negen zienswijzen ontvangen. De zienswijzen hebben, behoudens enkele ambtelijke verduidelijkingen en aanscherpingen, niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen in en bijstelling van de voorliggende Beleidsnota windenergie Haaksbergen. De zienswijzen zijn van een reactie voorzien in bijgevoegde Nota van inspraak. Het college merkt op dat veel zienswijzen inhoudelijk zien op het windinitiatief Oude Buurserdijk. Voornoemd windinitiatief is niet aan het college om te beoordelen en raakt niet de kaders voor windenergie in Haaksbergen.

Een aantal zienswijzen richt zich met name op de procedure van vergunningverlening voor windinitiatief Oude Buurserdijk, vragen over industriële windturbines, geluid en natuur. Tevens wordt ingegaan op aspecten die reeds tijdens de online consultatie zijn aangegeven en zijn verwerkt in het ontwerp en in voorliggende beleidsnota. Het college waardeert de bezorgdheid over de bescherming van onze natuur en landschap. Het college vindt het van belang dat we ons bewust zijn van de impact die (ruimtelijke) ontwikkelingen kunnen hebben op onze omgeving. Tegelijkertijd staan we als samenleving én overheid voor de uitdaging om de overgang naar duurzame, hernieuwbare energiebronnen te versnellen om klimaatverandering aan te pakken en onze afhankelijkheid van fossiele bronnen te verminderen.

Een enkele zienswijze merkt op dat veel van de ingediende reacties op de concept beleidsnota zijn verwerkt in het ontwerp en spreekt hier waardering voor uit.

In de zienswijzen worden met name zorgen geuit over de impact op die (ruimtelijke) ontwikkelingen kunnen hebben op de leefomgeving. Men spreekt dan met name over aspecten als natuur, milieu en geluid.

Initiatiefnemers van het windinitiatief Oude Buurserdijk hebben in hun zienswijze verzocht om een aantal criteria te verduidelijken, te versoepelen of in lijn te brengen met landelijk en provinciaal beleid.

Risico's

De Beleidsnota windenergie Haaksbergen betreft een aanvullend toetsingscriterium op het provinciaal beleid bij besluitvorming door het college van GS over een mogelijk windinitiatief in Haaksbergen. Windenergie is een maatschappelijk beladen onderwerp en dit voorstel kan derhalve leiden tot maatschappelijke onrust dan wel imagoschade.

Vervolgproces/communicatie/planning

Na besluitvorming door de raad wordt de Beleidsnota windenergie Haaksbergen gepubliceerd in Gemeentebblad.

Bijlagen:

- Nota van inspraak;
- Beleidsnota windenergie Haaksbergen.

Burgemeester en wethouders

dr. R. Toet
secretaris

mr. drs. R.G. Welten
burgemeester

Aldus vastgesteld
tijdens de openbare raadsvergadering d.d. 29 mei 2024

R. Meinen
griffier

mr. drs. R.G. Welten
voorzitter